

FINANS- och EKONOMIUTSKOTTETS betänkande N:o 23/-30
 med anledning av Landskapsnämndens framställning till
 Ålands Landsting om anvisande av behövliga medel för
 att slutligt ordna landskapets skuld till statsverket
 till följd av de ekonomiska utjämningsarna mellan riket
 och landskapet Åland för perioderna 1923 - 1925 och
 1926 - 1928.

Sedan Finans- och Ekonomiutskottet uti rubricerade ärende allaredan den 20 februari 1930 avgivit ett betänkande N:o 3/-30, men vid behandlingen av frågan den 29 nyssvikne november särskilda spörsmål tillkommit, som föranlett Landstinget att hänskjuta denna extra beskattningsfråga till Utskottets förnyade prövning, får Utskottet, med återhämtande av de motiv Utskottet framhållit uti nästnämnda betänkande, härmed värdsammast ytterligare framhålla följande:

Utskottet måste härvid främst framhålla såsom sin uppfattning, att det icke vidare är möjligt att uppskjuta ordnandet av den skuld landskapet genom ovannämnda bidragsregleringar iråkat, ty det måste väl numera medgivas, att särskilt landskapets värdighet och anseende utåt fordra det, om ock ej alla landskapets inbyggare taga tillbörlig hänsyn till de stora förmåner de genom självstyrelsen ernått, förmåner i fråga om lagstiftnings-, förvaltnings- och självbeskattningsrätt, samt garantier för bevarandet av modersmålet, kultur och åländska sedvänjor, med ett ord en autonomi, för vilken till och med de största offer borde kunna göras av Ålands folk.

I anslutning till denna uppfattning anser Utskottet, att den skuld landskapet av oftanämnd orsak iråkat, bör med det snaraste bringas helt och hållet ur världen. Om sättet, huru denna skall erläggas, kan olika åsikter hysas och hava även gjort sig gällande. Med hänsikt till den ståndpunkt utskottet i frågan tidigare tagit samt beaktande den åsikt, som försports vis å vis uttaxeringen, har Utskottet enhälligt beslutat föreslå att jämväl för år 1931 skall ur de s.k. grundskattemedlen för samma år reserveras en summa av 50.000 mark. Härvid har Utskottet dock ej velat fästa villkoret att av de poster, som stannat landskapet till last, skulle särskilt likvideras de för kulturella ändamål beviljade, dels därför att det i betraktande av den korta tid Ut-

skottet för nuförevarande ärendet har till sitt förfogande samt den allmänna uppfattning om, vilket av nämnda anslag bör betraktas som ett kulturellt och vilket som ett allmänt sådant, är omöjligt att särställa dessa samma samt dels och framför allt på grund därav, att detta grundskattevederlag jämlikt lagen av den 10 december 1929 om beviljande av anslag åt landskapet Åland i samband med grundskattens upphävande får användas likaväl för kulturella som andra landskapets allmänna väl befrämjande ändamål och ifrågakomna landskapet pålagda utgifter ju måste kunna hänföras till den ena eller andra av nämnda tvänne grupper.

Vid nästnämnt förhållande och då för år 1930 av Landstinget reserverats 50.000 mark ur den landskapet tillkommande andelen i grundskatten samt, om Utskottets förslag att samma belopp anslås för skuldlikviden även för år 1931 blir Landstingets beslut, återstår av denna skuld en summa, stor rätteligen 86.117 mark 74 penni, som enligt Utskottets numera justerade uppfattning bör i sin helhet genom uttaxering uttagas i den ordning § 21 självstyrelselagen föreskriver. Men härtill kommer ytterligen räntan, beräknad i ungefärlig överensstämmelse med Ålandsdelegationens i regleringskalkylen gjorda ränteuträkning, å hela skuldbeloppet 186.117 mark 74 penni, vilken ränta av självfallna skäl icke betalats under år 1929, lika litet som den likvideras år 1930 och ej heller kan erläggas under år 1931, emedan det eventuella uttaxeringsbeloppet skall uttagas i samband med den inkomst- och förmögenhetsskatt, som debiteras under sistnämnda år och delvis under år 1932. Denna ränta, eller 11.166 mark 94 penni, utgör för nämnda tre år inalles 33.500 mark 82 penni, varför det uttaxering underkastade beloppet slutar på en summa av 119.618 mark 56 penni.

Emellertid är det enligt en sakkunnigs på området utlåtande icke möjligt att uttaxera nämnda summa, då icke kommun utan envar, som påfäres inkomst- och förmögenhetsskatt, även skall erlägga tilläggsskatt, varför densamma måste bestämmas i procent av det belopp varje person skall betala uti inkomst- och förmögenhetsskatt enligt sin debiteringsedel. Går man i nämnt hänseende ut från det sakförhållandet, att ifrågavarande statsskatt under år 1931 stiger till 1.000.000 mark - till sågda belopp kan den enligt landskamrerarens i landskapet uppskattning stiga - bleve tilläggsskatten för envar landskapets invånare, som å-

satts oftanämnda statsskatt för att uppnå ovannämnda uttaxeringsbelopp 119.618 mark 56 penni, 11 procent av det belopp honom sålunda påförts eller in summa 121.000 mark, således ett obetydligt överskott, vilket väl torde kunna observeras som en behållning till en följande regleringsperiod.

Jämte det Utskottet ytterligare önskar framhålla, hurusem det torde böra överlämnas åt Landskapsnämnden att närmare ordna om de praktiska detaljerna beträffande den ifrågakomna uttaxeringen, får Utskottet vörd samt föreslå,

att Landstinget behagade reservera ett belopp av 50.000 mark under år 1931 av vederlaget för den landskapet tillkommande andelen i grundskatten för betalningen av landskapet påförda utgifter under treårsperioderna 1923 - 1925 och 1926 - 1928;

det Landstinget ville besluta att i den ordning § 21 självstyrelselagen föreskriver påbjuda en tilläggs-skatt att utgå enligt enahanda grunder samt påföras och uppbäras i samband med statens inkomst- och förmögenhetsskatt, utgörande denna 11 procent av envar skattskyldig påförd dylik skatt; samt

att uppdraga åt Landskapsnämnden det praktiska ordnandet av ifrågakomna uttaxering.

Mariehamn den 1 december 1930.

På Finans- och Ekonomiutskottets vägnar:

E. Blomroos.

Minerström

Uti ärendets behandling hava deltagit ordföranden Blomroos, vice-ordföranden Törnroos ävensom ledamöterna Eriksson, Åkerfelt och Carl Nordlund.